

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 37. Socii Vrvaicenses peste afflatis opitulantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

trium vicorum intolas invitavit, ut se ad Trium Regum coloniam, paucitate laborantem, sequerentur. Sed ferè omnes repugnare, aientes, si Socii in suis terris oppidum fundare vellent, neminem refragaturum, Christoque omnes nomen daturus. Quare cum gentis primores ostenderent ex suis & vicinorum Casiquiorum affeculis numerosissimum oppidum confici posse, & insuper suam operam ad id offerrent; Andreas Rua in eam spem, peste grassante, ducentos & quinquaginta infantes sacro Fonte expiavit. At Petrus Romerus, terrestri itinere ad aliam ejusdem Provinciæ partem delatus, longè maturiora rei benè gerendæ invitamenta reperit, ultrò ipsi obviam per viginti leucas progressis quibusdam Casiquiis, Socios Jesu ad fundandum oppidum invitantibus: cum quibus iter moliens, in Guaimicæ potentis Casiquii terris ducentos circiter sagittarios, præter imbellem multitudinem, censuit, una voce promittentes Christo se adhæsurus, si Sacerdos concederetur. Cujus obtinendi desiderium satis ostenderunt, viam amplam dejectis arboribus, & stratis extemporaneis pontibus, complanantes, quò commodius & honestius Romerum in suas terras inducerent. Qui inde ad Jabici Casiquii pagum pergens, ducentas & quinquaginta familias Barbarotum computavit idem sagittantium: quorum & aliorum Casiquiorum votis Romerus faciens satis, in Guaimicæ pago futuri oppidi aream delineavit. In qua postquam sub Cruce, solito ritu erecta, undecim supra ducentos infantes Christianos fecisset, sanctè promisit se de Sacerdote eis, quamprimum posset, provisurum. Interjecto tempore, sed eodem anno, ad alteram ejusdem Provinciæ partem, Igaï fluminis fontibus obversam, excurrens, benè magnam Ethnicorum multitudinem Tupaminio & Quararæo Casiquiis obnoxiam in tribus pagis reperit, qui, quòd se monstrarent legis Christianæ cupidos, baptizatis quibusdam infantibus, spe aluit, fore ut (quod factum est) concessio Sacerdote, ad oppidum reducerentur. Porro hæc oppidorum initia inter Societatis sedes nondum computo: id facturus brevi, quando Socii ex professo eò inducentur, & per Tapensem Provinciam victorica arma, pulso dæmone, circumferre incipient. Hæc interim in prægustum prælibare volui, ut sua quæque res suo tempori tribuatur.

A PUD Caalapaminienses septingenta Neophytorum capita; apud Tabatienses quingenta; apud Ibitiraquanos trecenta; apud Caaroënseis toridem, & alibi vario numero, pestis demersit, ingenti Sociorum labore. Porro quia sæpius occurrunt ejusmodi pestes in novis Neophytorum oppidis, ut semel ante oculos ponam lue afflatis juvandi modum, sciendum est, hunc esse morem JESU Sociis novas colonias construendis, Indos, ne fame pereant, ad antiquos pagos, ciborum causâ, frequenter remittendi, donec satis sementis in novorum oppidorum vicinia habeant, & ob id sæpè fieri, ut quarto quintove lapide ab novo oppido absint, teneanturque Sacerdotes nostri, peste grassante, quò Cathecumenorum, Neophytorumque necessitas postulat, per juga montium, per intacta nemora, per paludes, per obvia flumina rependo, equitando, advolando, noctu diuque, præfenti plerumque ab tygribus, viperis & ab ariolorum insidiis periculo, excurrere. Contingit aliquando, unum hominem uno tempore in tot partes distrahi, ut in ambiguo sit, an ad puerum sine Sacramento morientem, an ad decrepitem senem, eodem se ante mortem muniri postulantem, an ad expiandum in ultimo agone certantem Neophytum se duci sinant: sorti que sæpè committenda æterna plurimorum salus. Cui incommodo ingeniosa Sociorum industria utcumque cavet, Neophytorum quorundam delectu, quibus perpetuò incumbit, pagos, villas, mapalia & antra invisere, inquirereque, num sint, qui Sacerdotum nostrorum operâ egeant. Eorumdem est Sociorum exemplo venam secare, pharmaca miscere, ægros ad oppidum reportare, & quando necessitas postulat, Baptismi Sacramento initiare. Quo in officio apud Caaroënseis Vincentius Japuius, Casiquius olim inter Rochi Gonsalvii necis complices unus, ita se probavit, ut commendationem mereatur. Unus enim ipse peste infectos ubique conquiritens, ad oppidum reportabat, cibos egenis procurabat, morientibus aderat, si alicubi superstitionis antiquæ reliquias

Ducenti & quinquaginta infantes baptizantur.

Item ducenti & undecim.

CAPUT XXXVII.
Socii Urvienses peste afflatis optulantur.

Peste afflatis juvandi modus.

Vincentii Japuii caritas.

esse suspicabatur, Sociis manifestabat, verbis castigabat, ignaros erudiebat, denique pietatis officia omnia implebat. Factumque semel est, ut cum conjugem peste afflatam, quam humeris ex remoto loco Sacramentorum ergo defererat, in itinere amisisset, nihil tamen ejus morte deterritus, aliis & aliis lue contactis, ne in expiati perirent, succollaverit: quo in munere morbo lethali tactus ad oppidum delatus est. Ubi unica morientis cura fuit, Josephum Oregium & Franciscum Ximenium ibi curantes de suorum popularium periculo monere; qua in animarum cura animæ suæ non incurius, cum innocentia baptismali ad Cælos, ut spes est, evolavit. Huic in officio successit Marcellus Maëndius Casiquius, cui in more erat Sociis moribundis per spissitudinem nemorum noctu indagantibus, non face sed falce accenso præluere, tanto in his officiis mortis contemptu, ut paucis post diebus peste & ipse contactus, ad ultimam luctam ab Oregio inungi postularit. Cui Oregius, *Te inungam*, inquit, *ô Marcellus, & si verè credis, per illam Sanctam Unctionem corpore & animo valebis. Credo*, subintulit æger. Ergo *valebis*, addidit Oregius, *fides tua te saluum fecit*: nec dictum ab facto abluit, Maëndio pristinae sanitati & officio feliciter restitutum. Quo facto, æstimatio Extremæ-Unctionis, contra Ariolos, feralem esse divulgantes, asserta est. Tabaca Casiquius, succollante cum eo matre, genitorem suum Baptismi ergo per sex leucas ad oppidum detulit; eo officio promeritus, ut pater, mater & ipse Baptismi gratiam consequerentur. Catechumenus alter Matri morienti, Christianorum sacrorum desiderio, ex remoto maxime loco humeros suppositus, cui in itinere vix jam animam trahenti, casu ab Superis disposito, Josephus Oregius circum omnia nemora amore prædæ excutiens occurrit, & eam sacris aquis expiatam ad cælos transmisit. Nobile par conjugum famam etiam meretur: qui filiam ægram, adultæ quàm infanti propiorem, humeris per quatuor leucas advectam, eo consilio Christianâ doctrinâ in itinere instruxere, ut instructam Sacerdos statim baptizaret, minusque de salute aternâ periclitaretur. Valuit industria: nam inter brachia parentum felix puella tum vivere desiit, cum jam elinguis in conspectum Socii delata, ritè lota incepit esse Christiana. Quarum rerum exercitatione tantum veræ laudis Caaroenses mereri videntur, quantum sufficit ad delendam maculam sacrilego parricidio contractam. Numerus peste sublatorum abundè compensatus est excursionibus Apostolicis, & Baptismorum multitudine: nam apud Caaroenses nongenta & duo capita; apud Tabativienfes septingenta & quinquaginta duo cum ipso oppidi duce; apud Acaraguaienses quadringenta & quadraginta quinque capita, magna partes adultorum hominum, primo Sacramento expiata sunt. In Ibitiraquanorum oppido centum & quadraginta septem adulti, præter centum & sexaginta sex infantes; ex Caasapaminienfibus septingenti & sexaginta sex adulti, præter trecentos & quinquaginta quinque infantes; ex Piratinienfibus quingenti circiter omnis ætatis, & alibi multi, ab Sociis ritè loti sunt. In Assumptionis Neophytorum oppido templum & domus Sociorum hoc anno arsit, tanto novorum hominum dolore, ut luctum publicum pro infortunio more barbarico instituerint, veriti in pristinis ne Socii ob incendium se desererent. Sed Altamiranius, delinitis eorum animis, promissâ sedis perpetuitate, ad reedificandum templum domumque ita animavit, ut multi, quò ædificium ad culmen citius perduceretur, ex suismet domibus materiam detraxerint. Apud Ibitiraquanos templum imbricatum & affabrè factum hoc anno Virgini Immaculatæ eo sine solemnissimo apparatu dedicatum est, ut Neophytis Ecclesiasticarum rerum æstimatio insinueretur, & Ethnicis ad celebritatem ex remotissimis locis concurrentibus persuaderetur, ne se in viva Sancti Spiritus templa consecrari tenerent, optimo in utrisque successu.

Marcelli
Maëndii
vigilantia.

Extremæ-
Unctionis
via.

Baptismi
desiderium.

Numerus
baptizato-
rum.

CAPUT
XXXVIII.
Apud Iguazu-
uanos gesta
narrantur.
Baptismorum
numerus.

IN Iguazuana Mariæ Majoris colonia, in qua ducenti & quadraginta novem hoc anno Christo accessere, adolescentulum unum captivum ex Caaguuarum gente Claudius Ruierius eo sine redemit, ut linguæ Guaranae peritiam adeptus, Sociorum apud populates suos interpret esset. Nec res utilitate caruit: nam cum Caaguuar animadvertissent Iguazuanos, antiquos hostes suos, jam Christianos, vix amplius violentos esse, quorundam animos subiit desiderium ad vicina Divæ Mariæ Majoris oppi-

ris oppi-